

I Forbigaaende maa jeg her bemærke, at Børn, under passende Veiledning, ikke blot kunne bringes til at opstikke Utrub, men ogsaa fortrinligen til at samle Frø af vildevorende Planter. En passende Løn vil tjene til at opmuntre dem. Kort, der gives Meget, som vi ikke blot uden Skade, men endogsaa til stor Nytte for os selv, kunne gjøre for vore fattige Medmennesker.

Landboflid,

belønnet af det Kongl. Landhuusholdningsseelskab.

(Fremstillet i nedenstaaende til Selskabet indgivne Beretninger og Vidnesbyrd).

1.

Skjøndt enhver af mine Omgivelser veed, at jeg i mange Aar med Iver og Held har dyrket Peberrod, troer jeg dog bedst at kunne bevise saadant af mine Bøger: Jeg har nemlig aarlig en ny Bog, hvori D^{hr}. Urtefræmmere i Kjøbenhavn og Helsingør tegne sig i October Maaned for det Quantum af Peberrod, som de vente at kunne forbruge i Løbet af Aaret, indtil der kommer ny Peberrod igjen. Det hele Quantum forbinder jeg mig til at conservere, imod at de successive lade deraf hente hos mig, Dns

Dag og Loverdag, i min leiede Kjælder i Lille-Kon-
gensgade, eet eller flere Vispund, efter Godtbefindende.

Saaledes folgte jeg i Aaret 1839:

	18 π pr. Bundt.	
Til D ^h rr. Urtefræmmere i Kjøbenhavn	1605	Bundter.
— — Kjøbmænd i Helsingør . . .	96	—
— — Kjøbmænd i Hillerød	36	—
— — Kjøbmænd i Kjøge	30	—
	ialt 1767	Bundter.
Solgt til Norge	30	—
og i Kjælderen, til Vandet, samt til Fa-		
milier i Staden, omtrent	40	—
	ialt 1837	Bundter.

1840:

Til Kjøbenhavn	1330	Bundter.
— Helsingør	100	—
— Kjøge	28	—
— Hillerød	36	—
— Norge, Sverrig og Rusland . .	40	—
	ialt 1534	Bundter.

Dette Aar avlede jeg 2700 Bundter, men var
saa uheldig, ved Tilførsel af Peberrod fra Udlandet,
ei at faae Næsten solgt, og Peberrod, dyrket efter min
Methode, kan ei være tjenlig til Brug længere end
eet Aar, hvorfor jeg ogsaa tabte, istedetfor at fortjene.

1841:

Da det regnede uophørligt hele Sommeren, av-
lede jeg kun 900 $\mathcal{R}$ Peberrod, der var tjenlig til
Salg; men da Peberroden ogsaa var mislykket i
Hannover, Fyen og Jylland, blev min saa godt betalt

af Kjøbmændene, at jeg vandt Kraft til at fortsætte som tilforn.

Til Kjøbenhavn folgtes	743	Bundter.
— Helsingør	70	—
— Kjøge	22	—
— Hillerød og andre Steder, omtrent	42	—
	ialt 877 Bundter.	

Alt Ovenstaaende er overeensstemmende med Sandhed bevidnes under min Haand

Jagersborg, d. 12 Febr. 1843.

underdanigst

P. Erslev.

Det er noksom bekjendt, med hvilken Flid og Dygtighed Skolelærer, Dannebrogsmænd Erslev paa Jagersborg i en lang Række af Aar har drevet Havesdyrkningen. I Begyndelsen lagde han sig paa sin Skolelod fornemmelig efter Sillerier, hvilke han bragte til en særdeles Størrelse; men siden har han i mange Aar især dyrket Peberrod i en langt større Maalestok, ved dertil at leie udløbne Søer og Damme, og det ofte flere Mial borte fra hans Hjem, og bragt denne Dyrkning til en her forhen neppe kjendt Fuldkommenhed, hvorved han ogsaa har gavnet det Almindelige, da forhen den største Deel af den Peberrod, som forbrugtes i Hovedstaden, indførtes fra Udlandet, og har jeg havt Leilighed til, af de af Hr. Erslev førte Bøger at overbevise mig om, at det af ham anførte indavlede Quantum Peberrod er overeensstemmende med Sandhed.

Kun ved denne opfindsomme og rastløse Arbeiden og

Anstregelse har det været ham muligt, at give sine mange Børn en saa særdeles god Opdragelse, og fornemmeligen at sørge for Uddannelsen af det udmærkede musikalske Talent, hvoraf alle hans Sønner ere i Besiddelse; thi med hans saa knapt tilfkaarne Løn som Skolelærer havde dette været en aldeles Umulighed. Af hans 7 Sønner ere de 3 Skolelærere, 1 Hjælpelærer hos Faderen, 2 Studenter og den Yngste gaaer i den lærde Skole i Frederiksborg; hans 3 Døtre ere alle gifte. Jeg maa derfor paa det allervarmeste anbefale denne fortjente Mand, der, nu snart 73 Aar gammel, arbejder og stræber med samme Ufortrødenhed som i de unge Dage, og hvis Skole, hvilket vel maa lægges Mærke til, bestandig har været anseet som en af de bedste paa Landet, til det Kongelige Landhuusholdnings-Selskabs særdeles Opmærksomhed.

Søgeh,

Gjentofte, den 13de Juli 1843.

Sognepræst.

Paa Forlangende af Hr. Skolelærer og Dannebrogsmænd Erølev, har jeg confereret de af ham førte Bøger over leveret Peberrod til de respective Handlende, saavel i Hovedstaden, som andre Steder, og befundet de af ham i forestaaende Ansøgning opgivne Talstørrelser at være overeensstemmende med den fuldkomne Sandhed.

Naar jeg fremdeles tillader mig, uden selv at være practisk Landmand, at anbefale denne retskafne og utrættelig driftige Mand til det Kongl. Landhuusholdnings-Selskab, da grunder det sig paa det noie Kjend-

skab, jeg har til ham og hans høit agtede Familie, der har hans Flid og Nøjskaffenhed at takke for en lykkelig Velværen, ikke mindre end paa det yderst fordeelagtige Dømdømme, han i Sognet har vidst at forskaffe sig, og hvorom jeg i min Stilling i samme har havt Veilighed til at forskaffe mig tilforlædelig Underretning.

København, den 20de Februar 1843.

J. Lindorff,

Formand for Gjentofte
Sogneforstanderskab.

At Hr. Erslevs Peberrod, ved den Maade han dyrker samme paa, erholder en særdeles Fuldkommenhed i Qvalitet, bevises vistnok bedst derved, at han iaar fik 3 Mk. pr. Bundt mere af de Handelende for sin, end man kunde kjøbe fremmed Peberrod for. I Aaret 1839 forbrugte jeg i min Handel 40 Bundter af Hr. Erslevs Peberrod og erfarer af hans Subskriptions-Bøger, at han stedse har god Affætning, saavel her i Staden som i Helsingør og andre Steder, og kan derfor overeensstemmende med Sandheden bevidne, at alt af ham Anførte forholder sig som opgi- vet, hvorhos jeg anseer det som en kjær Pligt paa det bedste at anbefale ham til Landhuusholdnings-Selskabet.

København, den 22de Februar 1843.

Jacob T. Hansen,

Urtekrammer.

(Hr. Erslev tilkjendtes Selskabets 4de Søløbager).

2.

Ved min Ankomst til Kierte Sogn 1840 blev jeg opmærksom paa en Huusmand ved Navn Jørgen Nielsen af Faurstov, der for omtrent 13 Aar siden havde fæstet Huus hos nu afdøde Gaardmand Hans Dinsen sammesteds. Til Huset hørte en Jordlod paa henved 5 Edr. Land, foruden endeel udyrkede, med Lyng begroede Sandbanker, vel en 8 Edr. Land i Areal. Jordlodden var, førend Jørgen Nielsen modtog den, kun bleven afbenyttet til Græsning, og i længere Tid var han heller ikke i Stand til at bruge den paa anden Maade, da ingen af hans Naboer vilde eller rettere kunde pløje for ham, saasom flere anstillede Forsøg havde overtydet dem om, at de kun ødelagde deres Heste og Markfredskaber, uden at være ham til nogen sand Nytte. I omtalte Jordlod befandtes nemlig et continuerende Lag Steen, af hvilke mange indeholdt endog flere Læs. Selv fattig og uden Midler, samt Dagen over beskæftiget med Arbeide for Andre, ansaae han det derfor i Begyndelsen for en Umulighed at bringe den til Mere, end hans Forgængere havde gjort; men Lyst og en kraftig Billie overvandt ogsaa her det tilsyneladende Umulige. Om Aftenen, naar han, ofte langveisfra, var kommen hjem fra det moisommelige Huusmandsarbeide, gif han med den Haffe og Spade, som Dagen over havde trættet hans Arm, ud paa sin Rod, fortsatte der et endnu moisommeligere Arbeide ofte til langt ud paa Natten, især naar Maanen vilde lyse for ham, hvilede derpaa nogle

Timer, reiste sig atter ved Daggry, for at begynde hvor han slap, og gif saa, mangen Gang halv træet, til sit egentlige Dagarbeide. Ved saaledes at vedblive giennem en lang Række af Aar, lykkedes det ham, deels at horifjøre, deels at nedgrave dybere i Jorden den næsten utrolige Masse af henved 1400 Læs Steen, og derved at forvandle den hele, forhen saa godt som ubrugelige Fod til frugtbart Agerland, hvor nu Sæd og Kløver staaer i den fuldeste Grøde, paa nogle faa Quadratalen nær, hvor han formener, en 50 Læs endnu ville være at hortrybde. Under dette haarde Arbeide glemte han imidlertid ikke sine Sandbanker: dem har han heelt igiennem haffet og gravet, og, skiondt de ikke give ham en lignende Løn, som Jordslodden, er dog hans Haab heller ikke her ganske blevet skuffet.

Frugten for det danske Landbovæsen af denne sieldne og vedholdende Anstrengelse har været, at bemeldte Huus med Tilliggende, som for 13 Aar siden næsten intet Værd havde, holdes for Diebliffet i 600 Rbd. af dets nærværende Eier, Gaardmand Niels Hansen, skiondt Jørgen Nielsen, der først er henved de 50 Aar, har Fæsteret til det for sin Levetid. Men beklage maa man, at den Mand, der i mangfoldige Aar ved sit Ansigts Svæd har forbedret denne Eiendom, ogsaa har gjort det umuligt for sig at kiøbe den, ja endnu mere, at han derved har tilsat sin Helbred; hans Bryst er nemlig blevet svagt og han lider af et Broktilfælde, som han har paadraget sig ved alene at tumle med de svære Stene.

J Tillid til Ovenstaaende, der i Hovedsagen vil findes bekræftet ved den Paagiældendes nærmeste Naboer, Gaardmændene Anders Larsens og Jeppe Hansens medfølgende Erklæring, tillader jeg mig ærbødigt, at ansøge det Kongelige Landhuusholdningssekskab om, at bemeldte Jørgen Nielsen af Faurstov maatte finde den Paastionnelse, som maatte forekomme det høit ærede Selskab mest passende og som det ellers er saa beredvilligt til at vise den meer end almindelig flittige Jordbruger.

Kierte Præstegaard, den 2den August 1842.

S. Baumann,

Sognepræst for Kierte Menighed i Fyen.

(Huusmand Jørgen Nielsen udbetalt 20 Rbd. som Beviis paa Selskabets Paastionnelse).

3.

Undertegnede fordrifte sig til at henlede det høis kongelige Landhuusholdningssekskabs høigunstige Opmærksomhed paa efterstaaende, folgeværdige Exempel paa utrættelig Flid og gavnlig Virksomhed:

Søren Hansens Enke, Ane Thomsdatter af Fristrup Hede, Kleitrup Sogn, Rinds Herred, Bisborg Amt, blev ved Mandens Død 1824 i de usleste Omstændigheder, tilligemed 4 smaa Børn, sat fra sin Gaard udi Heiring, bemeldte Kleitrup Sogn, og fæstede, i sine fortvivlede Aar, 2 smaa Hedelodder i Fristrup Hede.

Her vilde denne Enke med sine 4 smaa Børn snart være bleven nødsaget til at søge Hjælp af Fattigvæsenet, havde hun ei været saa heldig at træffe et sjelden virksomt Menneſte, Karlen Søren Nielsen af Hinge pr. Viborg, der tog Tjeneste hos hende i den ædle Hensigt at ophjælpe hendes derangerede Forsfatning, hvilken Hensigt han og har opnaaet ved en utrættelig Flid og Anstrengelse, der ifølge vor Formening fortjener al mulig Dymuntring.

Et Huus opførtes nu paa Hedelodderne, der vare fæstede paa Livstid af Enken, og i hvilke ikke en eneste Jure var pløiet eller dyrket.

Først bleve, ved gode Naboers Hjælp, 2 Agre opbrudte i Heden, der fra nu af, i alle Retninger fra de 2 pløiede Agre, blev kraftigen bearbejdet ved fornævnte Karl, Søren Nielsens Spade og Greb, imedens at enkelte Naboer dog i lange Mellemlrum viste sig behjælpelige med Pløining for disse Huusfolk, der i 8 à 9 Aar ganske manglede Driivtscreature.

I vilden Hede opbrød Søren Nielsen med Spade og Greb et meget ujevnt og fugtigt Stykke Land, som han forinden ved Grofter havde udtørret, planerede og inddigede det til Haveplads, paa hvilken nu kan saaes circa 4 Skpr. Rug eller Byg. Halvparten af denne Haveplads er iaar besaaet med Rug, der tegner til at yde godt Udbytte.

Det for har han gjennemgroftet og opbrudt med Spaden et mindre Stykke Moseland, af meer end 1

Skp. Sæd, hvilket anvendes deels til Korn, deels til Enggræsning.

Søren Nielsen er vedbleven, utrættelig som han begyndte, med at opdyrke med Greb og Spade den ene unyttige Hedeplet efter den anden. Meer end 9 Tønders Udsæd har han opbrudt, mestendeels ved Spade og Greb, samt ved Hjælp af Hjulbor til Steens Bortførelse, Bankers og Tuers Udjevnelse i Hul ler og Lavninger.

Fremdeles har han begyndt med at indhegne et ikke ubetydeligt Stykke Mose med Jorddige, hvoraf omtrent Halvparten er fuldført med egne Hænder alene. For at aflede Vandet fra bemeldte Mose, har han ganske alene gravet en Grøft circa 70 Alen lang, 3 à 4 Alen viid og 3 Alen bred, hvilket Arbeide for største Delen er udført i Vintertiden.

I Aaret 1838 opbrød han, ligeledes med Spade og Greb, et Stykke uejvnt, stenet og vandet Hede land til circa 2 Skpr. Sæd, for Degnen Hr. Langs berg i Kleitrup, af hvilket Stykke Land omtrent 50 Læs Steen bleve opbrudte. Alt dette med Spade opbrudte Hedeland er nu i god, brugbar Stand, har i flere Aar baaret over al Forventning rige Frugter, og sat den fattige Enke, for hvem Søren Nielsen endnu usfortrødent slider og stræber, i Stand til at kunne vedligeholde et velbesat Huus og at have sit rigelige Udkomme ved en Besætning af 2 à 3 Køer, 2 Stude og circa en Snees Faar.

Afvigte Sommer 1841 opførte bemeldte Karl, Søren Nielsen, 4 Fag Sidehuus til Fæhuus, og afhjælp derved et Savn, som dette eenlige Huses Beboere længe havde følt ved deres forøgede Aolsbrug. Samme Sommer opførte han et Bognsfluur. Ved alt dette Arbeide har Søren Nielsen meget sjældent havt nogen Bistand af Enken, han tjener, da hun er omtrent 60 Aar gammel og meget svag, og end sjældnere har han havt fremmed Hjælp.

I de sidste Aaringer da Enken, ved Søren Nielsens Anstrengelser, er sat i Stand til at holde et Par Driivtscreature paa denne Hedeplet, har bemeldte Søren Nielsen vel ikke gravet saameget aarligen, som forhen; men er dog stedse vedbleven at bruge Spaden meget mere end noget andet Menneffe heromkring i den ganske Egn, især ved Grøftning, Bankers, Lavningers og Tuers Udjevning.

Slutteligen fordriste Undertegnede sig til at henvende det høifongl. Landhuusholdningselskabs Dymærksomhed paa, at al den overordentlige Flid, Tænkksomhed og Anstrengelse, hvormed tidmeldte Karl, Søren Nielsen, har ombannet en kold og mager Hedeplet, er anvendt ikke paa Eiendomsjord, men paa øde Hedeland, der iffun paa Livstid er fæstet af Enken, og anvendt, ikke af Eieren eller Fæsteren, men af Livsfæsterens Tjenestekarl, der hidtil iffun har bekommet Kost og Klæder som Løn og Dymuntring for sin overordentlige Anstrengelse og ufortrødne Flid, og

derhos har afhændet mangt et godt Stykke, han eiede, for i Førstningen at afholde de mange, med Grundforbedringer forbundne, Udgifter.

Endeligen skyldte vi Sandheden og tidtmældte brave Karl Søren Nielsen det Bidnesbyrd: at han med tænksom Flid og utrættelig Virksomhed forener Ædruelighed, Gudsfrygt og Noisomhed.

Da Søren Nielsen er ligesaa fattig, som uførtroden virksom, formenes en høigunstig Paastjønneelse i Penge her at ville være den ønskeligste Opmuntring til forøget Flid og gavnlig Anstrengelse fra Søren Nielsens Side, for at opfylde Skaberens Befaling: „Gjører Eder Jorden underdanig“.

Idet vi Undertegnede vide og vidne, at Karlen Søren Nielsen i denne Retning har præsteret noget ganske Usædvanligt, ja Overordentligt, uagtet Mangel paa Opmuntring syntes at maatte omsider formindste hans Lyst og lamme hans Virksomhed, kunne vi ikke undlade at gjøre hvad vi formaae, for at vække Høieres og Formaaendes Opmærksomhed for dette virksomme Mennekses Præstationer, i det Haab, at det høifongelige Landhuusholdningselskab, der stedse har virket og virker til Hæder og Opmuntring for tænksom Flid og Bindstibeligbed ubi vort elskede Fødeland, høigunstigen vil optage dette vort underdanige, paa den rene Sandhed byggede, Andragende, om en opmuntrende Belønning for den virksomme og